

Türkiye havayolları idaresi hakkında 1/499 numaralı kanun lâyihası ve Millî Müdafaa, ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamclât müdürlüğü
Sayı: 6/132

12 - I - 1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye havayolları idaresi hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetine 9 - I - 1933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Dünyanın hiç bir memleketi yoktur ki hava hatlarına Türkiye kadar mübrem ve acil bir surette mühtaç olsun. Başka hiç bir memleket yoktur ki; millî hava hatlarına bu kadar mütenevvi ve esaslı vazifeler tevcih etsin ve hava hatları umumî hizmetler noktai nazarından bu kadar büyük bir boşluk doldurmağa namzet olsun.

Her millet siyasi, idarî, askerî, içtimai, iktisadî noktai nazardan birlik hissini tamamilen duya-bilmek için toplu bir manzara arzemesi yani efradının birbirile haftalar zarfında değil, saatler zarfında temas ve muvasala temin etmesi lâzımdır.

Memleketimizde bu gayenin tahakkuku için kâfi miktarda demiryoluna, yollara, telgraf ve telefon hatlarına malik olmamız lâzımgelir. Bunun için Cümhuriyetin bu noksanların izalesine nasıl çalışıldığı malûmdur. Yalnız memleketimizin her köşesinin bunlarla tamamen teşhizi zaman ve para meselesidir.

Bu itibarla memleketimizde hava şebekesinin husule getireceği neticeler şu suretle hulâsa edilebilir:

I - Bazı sahalarda şimendiferden beklenen vazifelerin mühim bir kısmı binde bir sermaye ve masrafla temin olunabilir.

II - Seri posta muhaberesi telgraf ve telefon hatlarının noksanlarını itmam edeceği gibi hava hatlarının muhtelif istasyonlarda tesis edeceği telsiz istasyonlarından da telgraf idaresince umumî muhabere için istifade edilebilir.

III - Yolcu, posta ve eşya nakliyatının teminindeki sürat her yerde olduğu gibi yeni iktisadî hareketler hazırlayabilir. Bilhassa memleketimizde bu gün her tarafta havayice müteallik eşya stokunun kâfi miktarda olmaması ve bunları muayyen merkezlerden müstacelen celp ihtiyacı olması, sırhî vesaitin noksanı, gazetelerin yalnız bir kaç merkezde çıkması, hava münakalâtının, iktisadî, sırhî ve içtimai noktai nazardan derhal mühim boşluklar doldurmasına sebep olabilir.

IV - Mesafe ve zaman mefhumunun hava yolu sayesinde kaldırılması memlekette umumî hayatın cidden daha ziyade müşterek olmasını temin eden bilhassa asayişe ait idarî ve askerî fayda-

lardan başka ordunun adam yetiştirmek ve elde ihtiyat malzeme ve teşkilât bulundurmamak noktai nazarından hava hatlarından temin edilecek istifade izaha muhtaç değildir.

Bütün dahilî vazifelerden başka Türk hava hatları beynelmilel şebekelerin en emin ve kestirme şebekesi sıfatile de beynelmilel büyük bir ehemmiyeti haizdir.

Milletimiz teceddüt ve terakkiyatı ne kadar kolay kendine maledebildiğini her sahada isbat etmiştir. Bu itibarla milletimizin hiç olmazsa diğer milletler kadar süratle hava vasıtasına alışması hatta mevcut vasıtalarındaki noksan ve yavaşlığa nazaran hava yollarına rağbetinin diğer memleketlerden daha çabuk inkişaf etmesine de sebep olacağı beklenilebilir. Bu suretle memleketimiz için lüzumlu olduğu neticesine varılan bu teşkilâtın Millî Müdafaa vekâletine merbut ve mülhak bir bütçe ile idare edilmesi sebebine gelince:

Devlet demiryolları ve seyrisefain idarelerinin teşekkülüne saik olan amiller hava hatları için de aynen vârittir.

Bundan başka hattın tesisile inkişaf edebilmesi ancak bütün fennî icapların yapılması, emin ve muntazam bir işletmeye mazhariyeti ile kabildir.

Çok fennî olan bu teşkilâta muvaffak olabilmek için de bu işle alâkadar, kadrosu dahilinde bulunacak eşhasın bilhassa tayyarecilikte ve fenninde olduğu kadar iktisadî sahada da teşkilâtçılıkta da tam bir vukufu olması şarttır. Bu ise mütehasıs insanlara ihtiyaç gösterir. Bir fikir edinmek için bu hususta ileri gitmiş memleketlere ve bütün medenî memleketlerin hayatına dahil olan seyrüsefer müesseselerine bakarak: hemen her devletin hava seyrüseferinin askerî esaslar üzerine kurulduğunu görürüz. İngilterede, Fransada, İtalyada, Lehistan ve Rusyada hava seyrüseferine müteallik teşkilâtın tesisinde ve bu memleketlerin hava siyasetinde tercihan askerî sebepler mühim bir rol oynamaktadır. Yalnız Almanya gibi silâhtan tecrit edilmiş memlekettir ki iktisadî maksat takip eder görünmektedir. Askerî ve sivil tayyareciliğin fen sahasında, arazi teşekkülâtında, eşhas, malzeme hususlarında birbirleriyle çok sıkı alâkadar oldukları müşterek mühim noktaları vardır. Bu cihetle muvaffakiyetli hava siyaseti için en yüksek kanun tayyarecilikte faal olan bütün bu kuvvetlerin hâsılasıdır.

Tayyareciliğin, askerî, sınaî, siyasî ve fennî tekemmülü için ana hatlar, bundan dolayı mümkün olduğu kadar bir merkezden, bir elden çıkmalı ve idare edilmelidir. Buna binaen büyük ve ileri memleketlerde en yüksek hava makamları dahi ekseriyetle askerî olarak kurulmuş ve sivil hava seyrüseferi de lâyük olduğu bir ehemmiyetle askerî teşkilâta ilhak edilmiştir. Çünkü teşkilâta kullanılacak tayyarelerin, motörlerin fennî şartnamelerini tanzim ve bu şartnameye göre alınırken, muayene, tecrübe ve tesellümleri, zaman zaman kontrolleri, keza yedek malzemenin alınması muayenesi yine hususî ihtisas sahibi bir komisyona ve lâboratuara ihtiyaç gösterir.

Keza hattın muntazam, arızasız işlemesi için daima ikmale ihtiyacı vardır. Bu ikmal işleri için de başlangıç ve nihayet merkezlerinde, bazı orta merkezlerde bu malzemenin fennî bir surette muhafazası ve bakımı için depolara ve mütehasıs eşhasa ihtiyaç gösterir.

Bundan maada tayyarelerin uçabilmesi için meydanlara, tamirleri için fabrikaya, emniyetleri için hava ve yer telsizlerine, rasat postalarına ihtiyaç vardır.

Binaenaleyh bu maksatla yeniden meydanlar istimlâk, tesis ve ıslah etmek, tamirhane ve fabrikalar yapmak, telsizler almak, rasat postaları tesis etmek milyonlara mütevakkıf bir iştir. Bu gibi işleri yapabilmek için oldukça mühim bir para sarfetmek, esasen bilhassa ilk senelerde daima açığı olacak olan bu teşkilâtın açığını mühim miktarda arttıracak belki hattın inkişafına mühim bir mâni olacaktır. Bundan başka M. M. vekâleti teşkilâtı haricinde bu mütehasıs eşhası bulmağa da imkân yoktur.

M. M. vekâleti teşkilâtından istifade etmek suretinde bu idarenin başka bir makama merbut olması işlerin uzamasına sebep ve arzu edilen şekilde tedvirine mâni olacaktır.

Binaenaleyh:

Gerek hattın emniyet ve intizamla fennî bir surette işlettilmesi gerekse emniyeti ihlâl etme-

den bu işin en az bir masrafla tedviri «Türkiye havayolları idaresi» nin **M. M.** vekâletine bağlı, Devlet demiryolları ve seyrisefain gibi hükmi şahsiyeti haiz bir idare olarak teşekkülünü icap ettirmekte olduğundan merbut kanun lâiyhası bu maksada göre tanzim ve takdim olunmuştur.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. Encümeni
Karar No. 22
Esas No. 1/499

13 - IV - 1933

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 12 kânunusani 1933 tarihli ve 6/132 numaralı tezkeresile encümenimize havale buyurulan (Türkiye havayolları idaresi) hakkındaki kanun lâiyhası Millî Müdafaa vekili Beyin huzurile müzakere edildi:

Memleketimizin siyasi, idari, askerî, içtimaî, iktisadî menfaatleri ve coğrafî vaziyeti icabı her medenî memlekette olduğu gibi muntazam ve emin hava yollarile münakale ve muvasala vasıtalarına sahip olmasındaki faydalar izahtan müstağnidir.

Lâiyhaya bitişik esbabı mucibe mazbatasında tafsilen yazılı mütalealara ve bu (Havayolları idaresi) nin Millî Müdafaa vekâletine merbut olması hakkındaki mülâhazalara iştirak eden encümenimiz lâiyhanın, maddelerinde küçük ibare değişikliği ile kabulüne karar vermiştir. Ancak havayolları ile seyahatler esnasında bir kaza vukuunda kazaya uğrayanlara veya ailelerine tazminat olarak 5 000 liranın verilmesi ve bu tazminatın yolcuların sigorta edilmesi suretile temini hususunun halkın hava seyahatlerine rağbetini ziyadeleştirecek bir vasıta olacağından bahsile lâiyhaya böyle bir hükmün ilâvesine dair **M. M. Vekili Beyin** teklifi encümenimizce de muvafık görüldüğünden 11 inci maddenin bu veçhile tertip edildiği arz olunur.

M. M. E. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Giresun	Diyarbakir	Malatya	Cebelibereket	Elâziz	Tokat
<i>İhsan</i>	<i>Kâzım</i>		<i>Naci</i>	<i>Ahmet Saffet</i>	<i>Hüsnü</i>
Aza	Aza	Aza			
Balıkesir	Kırşehir				
<i>Enver</i>	<i>L. Müfit</i>				

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye encümeni
Karar No. 18
Esas No. 1/499

18 - IV - 1933

Yüksek Reisliğe

Türkiye havayolları idaresi teşkili hakkında hazırlanıp Başvekâletin 12 ikinci kânun 1933 tarih ve 6/132 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise arzulanan kanun lâiyhası encümenimize de havale buyurulmakla olbaptaki Millî Müdafaa encümeni mazbatasile birlikte **M. M. Vekili Beyefendinin** hazar bulunduğu 15 - IV - 1933 tarihli toplanmamızda müzakere olundu.

İçinde bulunduğumuz asrın en büyük medeniyet eserlerinden biri olan tayyarelerden memleketimizde de yüksek derecede istifade edilmesi ve bilhassa her cihetle mühtaç olduğumuz sivil tayya-

reciliğın vücude gelmesi için böyle bir teşekkülü çok lüzumlu ve çok faydalı bulan encümenimiz esas itibarile tamamen Millî Müdafaa encümeninin noktai nazarına iştirak eylemiştir.

Maddeler üzerinde mezkûr encümenin yaptığı tadilât ve ilâveleri Vekil Beyefendi de muvafık bulunduğundan encümenin maddeleri üzerinde müzakere cereyan eylemiştir.

Lâyiha hava yolları idaresi teşkilâtından ziyade bu idarenin teşkiline dair olduğundan unvanı o suretle yazılmıştır.

Birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Beşinci madde daha fazla vazih yazılmak maksadile üç maddeye ayrılmıştır. M. M. Encümeninin dokuzuncu maddesi Devlet demiryolları hakkında tatbik edilen cezaî hükümler mevzuundan bir kısmının hava yolları hakkında tatbikını ifade eylemekte bulunduğundan bu hükümlerin hava yollarına tatbikı kabil olan diğer kısımlarının tatbikını temin maksadile madde tadil edilmiştir.

11 inci maddede ifade ve fıkra tadilleri yapılarak 13 madde vücude getirilmiş ve diğer maddeler aynen kabul olunmuştur. Yüksek Reisliğe arz olunur.

Da. E. Reisi Na.	Rs, V.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza
Tekirdağ		Çanakkale		Şebîn Karahisar	Çorum
<i>M. Faik</i>		<i>Şükrü</i>		<i>Vasfi Raşit</i>	<i>İ. Kemal</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Samsun	Kars	Zonguldak	Ordu	Elâziz	
<i>Zühtü</i>	<i>Baha Tali</i>	<i>Rifat</i>	<i>Ahmet İhsan</i>	<i>Hüseyin</i>	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 1/499
Esus No. 118

4 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Türkiye havayolları idaresi hakkında tanzim olunup Başvekâletin 12 - I - 1933 tarih ve 6/132 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise arzolunan kanun lâyihası Millî Müdafaa ve Dahiliye encümenleri mazbatalarile birlikte encümenimize tevdi kılınmakla Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri Beyler hazır buldukları halde encümenimizce de tetkik ve müzakere olundu:

Asrımızda sürat ve zaman mefhumunun gerek iktisadiyat ve gerek Devlet idaresi noktasından ehemmiyeti âşikâr olmasına binaen hava yolları için şahsiyeti hükmiyeyi haiz olarak teşkili tek-lif olunan idarenin tesisini encümenimiz dahi tasvip etmiştir.

Ancak maksat ve mahiyeti itibarile bu idarenin Nafia veyahut İktisat vekâletlerinden birine raprı düşünölmüş ise de bu takdirde malî noktai nazardan hayli bir külfete tahammül etmek ik-tiza etmesine mebni Millî Müdafaa elindeki mütehasıs tayyareciler ile rasat merkezleri ve tay-yare maydanları gibi vesaitten de istifade edilebilmek üzere bu idarenin Hükümetin teklifi ve-hile Millî Müdafaa vekâleti emri altında faaliyette bulunması muvafık görölmüş ve Millî Müda-faa encümenince hazırlanan kanun lâyihasının 2, 4, 7, 8 ve 12 nci maddelerinde şekle ait bazı tadilât icra edilmiştir. 1932 malî senesi nihayeti yaklaşmış olmak itibarile teşkili mevzubahis idarenin 1933 malî senesi iptidasından itibaren faaliyete geçmesi münasip görülerek birinci ve

ikinci muvakkat maddeler lâihadan tayyedilmiştir. Bu esaslara göre hazırlanan kanun lâiyhası Umumî heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V.					
Gümüşane	Konya	Edirne	Elâziz	İstanbul	Isparta	Kayseri
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>Faik</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Sadettin</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>A. Hilmi</i>
Kırklareli	Manisa	Niğde	Sivas	Yozgat		
<i>Şevket</i>	<i>M. Turgut</i>	<i>Faik</i>	<i>M. Remzi</i>	<i>S. Sırra</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye havayolları idaresi hakkında kanun lâyhası

MADDE 1 — Türkiyede hava yolları tesis etmek ve bu yollar üzerinde nakliyat yapmak için Millî Müdafaa vekilliğine merbut ve hükmi şahsiyeti haiz (Türkiye hava yolları idaresi) namile bir idare teşkil edilmiştir.

MADDE 2 — İdare sivil olup Millî Müdafaa vekilliğinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin kararile tayin ve tebdil olunan bir müdür tarafından tedvir olunur. Merkezi Ankaradır.

MADDE 3 — Türkiye Hava yolları idaresi mülhak bütçe ile idare olunur. Varidatı Millî Müdafaa vekilliği hava bütçesinin nâzım masraf faslından yardım şeklinde verilmesi bütçe ile kabul edilecek miktardaki para ile işletme hâsılatından terekküp eder.

MADDE 4 — Millî Müdafaa vekilliği hava hatlarının istilzam ettiği teşkilâtı bu idarenin bütçesine göre tanzim ve kadrosunu B. E. Harbiye reisliğinin ve B. M. Meclisi Bütçe encümeninin tasdikından sonra tatbik eder.

MADDE 5 — İdarenin hakikî ve hükmi şahıslarla akit ve muamelelerinde ve memur ve müstahdemlerle olan münasebetlerinde umumî hükümler caridir.

Bütün emval, eşya ve vesait ve nükudu, Devlet malı hükmündedir. Eşhas ve eşya için idarece ve posta müraselâtı için Posta ve telgraf ve telefon idaresile müştereken tanzim edilecek nakliye tarifeleri Millî Müdafaa vekilliğinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikile katiyet kesbeder ve yine bu yol ile tebdil ve tadil olunur.

MADDE 6 — Hava yolları idaresinin bütün tesisat ve vesaiti Millî Müdafaa vekilliğine merbut fabrikalarda maliyet fiatile tamir ve ıslah edilir ve müstacelen lüzumu olacak yedek eşya; malzeme ve vesait askerî depo ve ambarlardan maliyet fiatile satılır.

Bu bedeller bir taraftan hava bütçesi nâzım faslına masraf ve diğer taraftan aynı fasla irat kaydolunur. Maaş ve ücretleri hava bütçesinden verilmekte olan eşhas, müstacel ahvalde

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiye Havayolları idaresi teşkilâtı hakkında kanun lâyhası

MADDE 1 — Türkiyede havayolları tesis etmek ve bu yollar üzerinde nakliyat yapmak için Millî Müdafaa vekilliğine merbut ve hükmi şahsiyeti haiz (Türkiye havayolları idaresi) namile hususi bir idare teşkil edilmiştir.

MADDE 2 — İdare Millî Müdafaa vekilliğinin teklifi üzerine, İcra Vekilleri Heyetinin kararile tayin ve tebdil olunan bir müdür tarafından tedvir olunur. Merkezi Ankaradır.

MADDE 3 — Türkiye hava yolları idaresi mülhak bütçe ile idare olunur. Varidatı Millî Müdafaa vekilliği hava bütçesinin nâzım masraf faslından yardım şeklinde verilmesi bütçe ile kabul edilecek miktardaki paradan ve işletme hâsılatından terekküp eder.

MADDE 4 — Hava hatlarının istilzam ettiği teşkilât B. E. Harbiye reisliğinin iştirakile tanzim ve B. M. Meclisince tasdik edilecek kadrolara göre yapılır.

MADDE 5 — İdarenin hakikî ve hükmi şahıslarla akit ve muamelelerinde ve memur ve müstahdemlerle olan münasebetlerinde umumî hükümler caridir.

Bu idarenin bütün malları, eşya ve vasıtaları ve paraları, Devlet malı hükmündedir.

Eşhas ve eşya için idarece ve posta müraselâtı için Posta ve telgraf ve telefon idaresile müştereken tanzim edilecek nakliye tarifeleri Millî Müdafaa vekilliğinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikile katiyet kesbeder ve yine bu yol ile tebdil ve tadil olunur.

MADDE 6 — Hava yolları idaresinin bütün tesisat ve vesaiti Millî Müdafaa vekilliğine merbut fabrikalarda maliyet fiatile tamir ve ıslah edilir ve müstacelen lüzumu olacak yedek eşya, malzeme ve vesait askerî depo ve ambarlardan maliyet fiatile satılır.

Bu bedeller bir taraftan hava bütçesi nâzım faslına masraf ve diğer taraftan aynı fasla irat kaydolunur. Maaş ve ücretleri hava bütçesinden verilmekte olan eşhas müstacel ahvalde Millî

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiye hava yolları idaresi teşkili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — İdarenin hakikî ve hükmi şahıslarla yapacağı akit ve muameleler umumî hükümlere tâbidir. Bu idare hizmetinde çalıştırılan şahıslar hakkında memurin kanununun müstahdemler hakkındaki hükümleri tatbik olunur.

MADDE 6 — İdarenin bütün malları, eşya ve vasıtaları ve paraları Devlet malı hükmündedir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiye havayolları idaresi teşkilâtı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Millî Müdafaa encümeninin 1 inci maddesi aynen.

MADDE 2 — İdare sivil olup Millî Müdafaa vekillığının teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin kararile tayin ve tebdil olunan bir müdür tarafından tedvir olunur. Merkezi Ankaradır.

MADDE 3 — Millî Müdafaa encümeninin 3 üncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Hava hatlarının istilzam ettiği teşkilât Büyük erkânî harbiye reisliğinin iştirakile tanzim edilerek bütçe lâyihasına raptölünür.

MADDE 5 — Millî Müdafaa encümeninin 5 inci maddesi aynen.

MADDE 6 — Millî Müdafaa encümeninin 6 ncı maddesi aynen.

Milli Müdafaa Vekilinin muvafakatile bu idarede çalıştırılabilir.

MADDE 7 — İdarenin alım ve satım muameleleri müzayede münakasa kanununa tâbi olmayıp İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak bir talimatnameye tevfikan yapılır.

MADDE 8 — İdarenin sarfiyat ve hesabı muhasebei umumiye kanunu hükümlerine göre icra ve tesis olunur. Ancak bu sarfiyattan işletmeden mütevellit olanları icradan evvel Divanı muhasebatın vizesine tâbi değildir.

MADDE 9 — Seyrüsefere müteallik inzibati ahkâm ayrıca bir nizamname ile tesbit olununcaya kadar Devlet demiryollarında tatbik edilen cezai hükümler havayolları idaresi tesisat ve vesaitini bozanlar ve her ne suretle olursa olsun seyrüseferin emniyetini ihlâl edenler hakkında da tatbik olunur.

MADDE 10 — Hava yolları idaresindeki tayyarelerle her ne şekil ve suretle olursa olsun meccanen seyahat edilemez.

MADDE 11 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 12 — Bu kanunun icrasına Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

Müdafaa vekilinin muvafakatile bu idarede çalıştırılabilir.

MADDE 7 — İdarenin alım ve satım muameleleri müzayede münakasa kanununa tâbi olmayıp İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak bir talimatnameye tevfikan yapılır.

MADDE 8 — İdarenin sarfiyat ve hesabı muhasebei umumiye kanunu hükümlerine göre icra ve tesis olunur. Ancak bu sarfiyattan işletmeden mütevellit olanları icradan evvel Divanı muhasebatın vizesine tâbi değildir.

MADDE 9 — Seyrüsefere müteallik inzibati ahkâm ayrıca bir nizamname ile tesbit oluncaya kadar Devlet demiryollarında tatbik edilen cezai hükümler hava yolları idaresi tesisat ve vesaitini bozanlar ve her ne suretle olursa olsun seyrüseferin emniyetini ihlâl edenler hakkında da tatbik olunur.

MADDE 10 — Hava yolları idaresindeki tayyarelerle her ne şekil ve suretle olursa olsun meccanen seyahat edilemez.

MADDE 11 — Kaza vukuunda kazaya düşenlere veya ailelerine verilecek malî tazminat miktarı 5 000 lira olup bu da sigorta kumpanyasından idarece istifa ve mutazarrırlara tesviye olunur.

Bu maksatla tayyareye râkip olan yolcular 5 000 liraya sigorta edilir. Sigorta primi idarece istifa edilen nakliye ücretinden tesviye olunur.

MADDE 12 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 13 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 7 — Eşhas ve eşya için idarece tanzim olunacak nakliye tarifeleri M. M. Vekilliğinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikile katiyet kesbeder ve yine bu yol ile tebdil olunur.

Posta nakliyatı için alınacak ücret; idare ile P. T. T. Umum müdürlüğü arasında kararlaştırılır.

Bu ücrette uyuşulamadığı takdirde keyfiyet İcra Vekilleri Heyeti kararile hallolunur.

MADDE 8 — 6 ncı madde aynen.

MADDE 9 — 7 nci madde aynen.

MADDE 10 — 8 inci madde aynen.

MADDE 11 — Seyrüsefere müteallik inzibatî ahkâm ayrıca bir nizamname ile tespit olununcaya kadar Devlet demiryollarında tatbik edilen cezaî hükümler hava yolları hakkında da tatbik edilir.

MADDE 12 — 10 uncu madde aynen.

MADDE 13 — Tayyareye râkip olanlar idare tarafından 5 000 (beş bin) liraya sigorta ettirilir.

Sigorta ücreti idarece alınan nakliye parasından verilir. Kaza vukuunda sigorta bedeli sigorta kumpanyasından idarece alınarak kazaya uğrayanlara veya varislerine verilir.

MADDE 7 — İdarenin alım ve satım muameleleri müzayede ve münakasa kanununa tâbi olmayıp İcra Vekilleri Heyetince tayin edilecek esasat dairesinde yapılır.

MADDE 8 — İdarenin sarfiyat ve hesabâtı muhasebei umumiye kanunu hükümlerine göre icra ve tesis olunur. Ancak Divanı muhasebatın mürakabesi sarfiyatın vukuundan sonra ifa edilir.

MADDE 9 — Millî Müdafaa encümeninin 9 uncu maddesi aynen.

MADDE 10 — Millî Müdafaa encümeninin 10 uncu maddesi aynen.

MADDE 11 — Millî Müdafaa encümeninin 11 inci maddesi aynen.

MADDE 12 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 13 — Millî Müdafaa encümeninin 13 üncü maddesi aynen.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — 1932 mali senesi içinde idarenin lüzum görülen teşkilâtının icrasına ve kadroların tasdikına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyettardır.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Bu teşkilâtın 1932 senesine ait müstahdemler ücretleri ile işletme ve sair müteferrik masarifi Millî Müdafaa vekâleti hava bütçesinin nâzım masraflar tertibinden yapılacak yardım ile işletmeden elde edilecek hasıllattan temin olunur.

9 - I - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	
<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	<i>Dr. Reşit Galip</i>	
Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	
<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>	<i>Dr. Refik</i>	
G. İ. V.	Zr. V.		
<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>		

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — 1932 mali senesi içinde idarenin lüzum görülen teşkilâtının icrasına ve kadroların tasdikına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyettardır.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Bu teşkilâtın 1932 senesine ait müstahdemler ücretleriyle işletme ve sair müteferrik masarifi Millî Müdafaa vekâleti hava bütçesinin nâzım masraflar tertibinden yapılacak yardım ile işletmeden elde edilecek hâsılattan temin olunur.

MADDE 14 — 12 nci mdde aynen.

MADDE 15 — 13 üncü madde aynen.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Aynen.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Tayyeddilmiştir.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Aynen.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Tayyeddilmiştir.

